

ut usq[ue] impensam sumus curetur. Primus gramaci[us] ita e[ss]e
appellatur postea humi corpore circa ilia desorbit quantum
a sinistra parte maciatur. De m[en] qui dicitur sapor habet
lapidem ethiopicum quantum lex finit laus aperit: sub
toq[ue] cursu p[er]sequentibus qui adstant: lapidesq[ue] cum
exerratione m[en] iacientibus fugit. Existimant enim
odium mereri quicumq[ue] amici corpus uulnere illato uo
larit. Curatores u[ero] corporis: hos salutores appellant: ho
nore digni existimationeq[ue] habentur. Utuntur enim
sacerdotibus: templaq[ue] pariter ingrediuntur. h[uius] p[er]nes
cadaver ad stantibus unus p[er] stussuram corporis interi
ora p[re]ter renes & cor educit: que singula aler uino
fericeo: & rebus odoriferis lauat. Deinde corpus totum
primum excero: cum alijs pretiosis unguentis ungunt
dieb[us] amplius triginta. Mirra deinceps ac cinamomo: cete
risq[ue] rebus linunt que n[on] solum id seruare diuincit:
sed odoriferum reddere queant. Curatum cadaver co
gnatis tradunt defuncti. Ita singulis eius parabus ec[ce]a
supplicioz palpebrasq[ue] pilis integre seruatis: ut omnis
corporis species dormientis more integra p[er]duret. Plu
res egyptii progenitoz corporibus domi magno sumptu
conditis respicientes suoz imagines uiuentium magni
tudine & habitu alonga progenie ductas tanq[ua]m uiuen
tium aspectu animo oblectantur. Anteq[ua]m sepeliatur cor
pus p[re]dicatur a cognatis tum uicibus tum defuncti
amicis sepulture dies. Asserunt u[ero] illum: nomine mor
tuis appellantes paludem transiituru[m]. Ad stantibus uici
bus amplius quadraginta nu[m]o sedentibusq[ue] imprepa
rato ultra stagnu[m] emiciclo: trahitur nauis ad id compo
sita ab ijs: quibus ea cura munita est: regente magro

§ Cadaveris p[er]seruatio.

quem sua lingua egyptii caronem uocant. Unde scorpheū
qua dere paulo post dicitur: afferunt cum hunc morem
apud egyptios conpexisset: fuisse postmodū inferos: par-
tim que uiderat imitatum: partim quē ipse cōmentus es-
set p̄ducta instagnū naui anteq̄ condatur inarcham
cadauer: p̄mittitur lego uolenti mortuū accusare. Sigs
comprobatue male uixisse iudices sententiam ferunt: qua cen-
sent corpus eius sepulchro p̄tinandum. Qui deprehenditur
inuiste crimen obiecit: magna mulctatur pena. Cum deest
accusator: aut per calumniam accusatum constat: cogna-
ti finito luctu ad laudes mortui uertuntur: nil degenerē
eius sicut greci consueuerunt: narrantes. Exultant
enim omnes egyptii pariter nobiles esse: sed ordientes
apuericia inqua uite institutionē eruditionēq̄ rece-
sent ad uirū etatem descendunt eius erga deos religio-
nem: iusticiam: continentiam: uirtutesq̄ cetera cōme-
morantes: inuocatis ū inferis dis̄ precantur: ut eū
inter p̄ios locent. Ad que uerba omnis multitudo cōres-
pondet: gloriam mortui extollens tanq̄ apud inferos
cum beas semp̄ futuri. Sepeliunt postea quicq̄ suos
hi in propriis sepulchris: hi quibus ea desunt domi apud
firmorem parietem archa corporis erecta. Qui ū aut
crimint aliquo: aut fenore sepulcra prohibentur: domi
absq̄ archa ponuntur quos posteri diuiores facti: acce-
bita criminaq̄ soluente: honorifice sepeliunt. Glorī-
tur enim egyptii suos parentes maioresue magnifice
esse sepultos. Mos est apud eos defunctorū parentū cor-
pora dare in pignus creditori summa illos qui nō red-
munt sequitur infamia & sepultura carent. Mirabitur
quis merito eos qui hec instituerunt non solum que

ad iuuenium mores spectarent proscriptos: sed etiam que ad
mortuorum sepulchra: cultumque pertinerent: adeo hoc facto
ad bonos mores: quantum fieri posset: componi uitam
hominum extimabant. Greci sunt qui fictis fabulis
ac poetarum dictis fidem excedentibus de proxi meritis
malorumque pena tradiderunt nequaquam potuerunt suscipere
ut traduceret homines ad uirtutem: quin e contra potius
derisa contemptaque ab improbis sunt. Apud egyptios
uero non fabulis sed uisum impiis pena iustis laus imperitica
singulis diebus utroque eorum que uite utilia existant ad-
monet cum uideant cuique pro iis quo egit debui pre-
mij memoriam impendi. qua ex causa ad meliorem singuli
ueruantur uiuendi norma. Eas enim optimas esse leges
putandum est: quibus non diuites sed honesti prudentesque
homines fiant. Igitur de egyptiis legum latoribus queas
tam admirabiles exquisitasque tradiderit dicendum ui-
detur. Post antiquam egyptiorum uitam quam seti heronius
tempore fuisse fabulantur tradunt per suasisse primum
multitudini scriptis uti legibus: minam uirum magni ani-
mi: utique inter omnes probate fuisse autem eas
mercurij datas precepto tamque magnorum bonorum causam
futuras: Quomodo apud grecos autem inuenta
quidem minorem apud lacedemonios lycurgum fecisse
quorum alter iouem: alter apollinem suarum legum auctores
existisse dixit. Plures quoque nationes eo modo tradi-
tur suscepisse leges: que multorum bonorum obtemperantibus
causa fuerit. Arianeus namque scribit Zachrasten sinu-
lato numine dedisse leges. Getis eodem modo zanol-
xis uestram preferens leges tulit. Apud uideos moyses
abraham: quem deum uocant acceptas leges dare preste-

Legum latorum.

ferebat. siue putantes rem mirandam ac diuinam maxi-
me q̃ mortalibus ualem leges ēē: siue ut citius populi
obrei excellentiam deum timore legibus obtemperarent. Secun-
dus apud egyptios legum lator dicitur uir prudentia ex-
cellens saphochis: hunc & ad deum religionem cultumq̃ mul-
ta prioribus legibus addidisse p̃hibent geometriceq̃ extitisse
inuentorem: ac molis astroꝝ cursus ostendisse. Tercius
sefoosm regem tradunt: qui ad regem rem militarem: &
belli munia plurima contulit instituta suis. Quartus
scribitur rex buchoris tulisse leges: sapientia ac usu re-
rum expertus: qui & uite regum leges dederit: & cōmercia
hominum: iudiciaq̃ constituerit. Cuius memoria in mul-
tis ob ingenij acumen usq̃ adhuc tempus manet. Cum
dicunt infirmo extitisse corpore: pecuniarū preceteris u-
pidum. Post hunc legibus multa addidit amasus rex
quem tradunt & de iis: que ad monarchas p̃tinent deq̃
omni egyptiorum uonomia precepisse. hunc admodū
p̃spicacem scribunt iusti equiq̃ amatorem qua ex re ab-
egyptiis est rex constitutus: cum regio gentre ortus non
esset. Cum elienstes circa olympiacum certamen occupa-
ti legatis ad eum missis quesissent quo maxime modo
id certamen iuste fieret: si nullus elienstis certaret respo-
dit. Policratum famioꝝ principem qui se cum societate
coierat cum & cines & exteros conuigantes uolentius
tractaret: p̃legatos ad modestiam hortatus est quo sua
consplicia aspernante: p̃eptam societatem diremit: scribes
cum foret illum breui impie tyrāndis penas daturū nolle
ex amici casu dolere. Admirati sunt greci plurimū eius
uiri prudentiam: cum policrati breui quod predictū
fuerat euemisset. Sextum ferunt darium. perxis patre

Met. R. Scriptor.

N.

legibus egyptiorum addidisse. cui cum displiceret cambisis qui antea
regnaverat erga deos egyptios iniquitas humaniter pieque
vixit. itaque sacerdotes eorum haud aspernatus: theologia
ab illis gestisque que libris sacris continebatur preceptis pri-
orū regum magnificentiam: & imitatos humanitate
historia complexus est. Certe virtutem illorum imitatus
solus ab egyptiis uiuens deus est appellatus: mortuus &
eos honores affectatus: qui regibus antiqua lege tribueba-
tur. has communes leges priores illi magna gloria tradi-
dere: plura postmodum que antea comprobata erant
macedonū tempore sunt commutata. Hunc qui greci sa-
pientia & doctrina predicti megypti prioribus temporibus
transferunt: ut leges & doctrinam illorum percipere recen-
seamus. Scribunt eorum sacerdotes in sacris contineri
libris transisse primum ad egyptios orpheum: musæum
melampodem: dedalum: homerum poetam: aspartanū
lycurgum democritum solonem atheniensem: platonē philosophum
ac samium pythagoram: eudoxum quoque mathematicū
ac democritum abderitem: & anaxagoram. Omnium
uero monstrantur uestigia: quorundam imagines non nul-
lorum loca tum ab eis tum doctrina quam secuti sunt
denominata. In egypto certe preceperunt omnia: que illos
apud grecos admirabiles fecere. Nam orpheum ymnos
deorum plurimos origines: & inferorum fictione attulisse tra-
dunt. Osiridis sane ceremonias: & dionysij easdem esse
similes quoque ipsius cererisque nominibus tantū differre
improborum uero penas: campos elisos: astrorum usum ab egyptiorum
sepulchris sumpta introduxit. Mercurium quoque secun-
dum antiquos destinantem finxit mortuorum animas. Erat
mos egyptiis apud corpus reducentem aliquid prope adstanti

II.

acerbero abscissum porrigere. his abortheo ad grecos traductis
 homerus orpheum imitatus idem in suo poemate scribens
 aut mercurium cyllenū animas heroum euocare haben-
 tem uirgam in manibus: rursus que erant prope oceani
 fluxum & leucades petram plūsque portas æformia popu-
 lox: sequebatur uirens prætum: ubi uiuoz erant anime
 simulacra mortuoz. Oceanum igitur nilum uocat: qm̄ ab-
 egyptiis proprio nomine nilus oceanus appelletur. Solis
 portas dispolim dicit. Prætum uero habitationē confictam
 putat eoz: qui transpaludem delati sunt: que acherusia
 nominatur ea prope memphim est: arcūq; amena præta
 paludesq; lato æcalamiis plena. Prosequitur de inceps
 mortuos hec incolere loca: qm̄ egyptioz sepulchramatori
 sint ex parte mey locis posita. Corpora uero p̄ flumē æ-
 acherusiam paludem ad sepulchrum delata ibiq; condita
 aliaq; plura que nunc etiam seruant egyptiū dant fabu-
 lis quas greci de inferis finxerunt locum. Nam nauis
 que uectat corpora: uariis appellatur hec apud grecos
 epinathra. obolum aunt dari portitori: cui nomen in-
 diuum est ab incolis caron. Asterunt circum hec loca
 ecates umbrosæ templū coecyæ obliuionis portas atq; e-
 reus uocabus distinctas. Esse & alias ueritatis portas: quas
 propter statua sit iustitiæ abq; capite. Multa quoq; alia
 fabulosa de egyptiis ferunt: que ad hoc nomine æppe
 p̄stuerant. Nam in urbe acantha transnylū libyam
 uersus procul amomphi stadis. CL. uas est p̄foratum
 ad quod singulis diebus sacerdotes. CCC. LX. aquam ex ny-
 lo deferunt. Asini etiam ficta fabula monstratur in qua-
 dam celebritate. Hodos enim quos unus in principio lon-
 gioris funis complicat alij post sequentes displuunt—

Homerus orpheū imitatus.

Nilus oceanus appellat.

De inferis.

Obolū aunt dari portitori.

Melampodemus misit ferunt diuonisi sacra ab egyptiis ad grecos
 transulisse queus de saturno feruntur: deq. titanum pu-
 gna: istoriam postremo omnem deoy passionū docuisse. De-
 dalum quoq. auiunt imitatum esse labyrinthi errores qui
 ad hoc usq. tempus manet. hunc aliqui edificasse dicunt
 mendecum: alij naronem regem multo antea q. paeurnus
 regnaret. Numerus priscarum apud egyptios statuarum
 idem est: qui est adedalo grecas factus. Templi uulcani
 uestibuli: quod pulcherrimū in memphi situm est: dedatu
 architectum fuisse constat: obq. eam rem apopulo statua
 lignea in templo: que ab ipso fabricata sit: donatu huic
 propter aras prestanciam multa q. ab eo inuenta magna
 gloria adepta deoy honores acule imponderunt. Inuna
 enim memphis insulay templū nunc quoq. est dedalo
 ducatum: homerum in egypto fuisse tū alia multa in ditiā
 feruntur: tum mayame potio ab helenā impropterorum
 obliuionē telemacho data. tiam potionem ad abolendū
 luctum quam poeta helenam composuisse scribit in thebis
 egyptiis a polimnea theonij uxore factam constat: ubi nūc
 quoq. mulieres hoc medicamine utuntur. Apud solos il-
 eluopolitas: eodem enim eluopolis aethebe sunt: prius etiā
 temporibus inuenta esse tradunt & ut & doloris medi-
 camenta. Venerem incolae ex antiquo nomine auream
 appellant: agrumq. eē constat aure ueneris prope me-
 phim. Quo de iouis funonisq. conubio traduntur deq.
 methuopiam peregrinatione ex inde uidetur traductū
 q. annis singulis egyptij iouis templū traecto flumine
 milubiam ferunt: & constitutis diebus iterū ad priorem
 locum reducunt: tanq. ioue ex ethiopia redeunte. Quon-
 iam etiam Lycarrum: platonem plonē multas ab egyptijs

Cliopolis } Idem.
 Thebe }

Lycarrum
 plato
 Solon.

.1.1.1.

sumptas leges ad suas respu. detulerunt. Pythagoras in sup.
 multa ex sacris libris: geometriam quoq: & arithmetri-
 cam pcepit: ac animarū in alia corpora transmigratione
 existimant autem & democritum quinq: annis quibus in-
 egypto fuit plurima in astrologia didicisse. Similiter &
 in eadem cum sacerdotibus: astronomisq: diu uersa-
 tum & solis circulum & aliorū cursū astroz: Zodiacūq:
 ac multa alia ab eis pcepta ad grecos digna laude attu-
 lisse. Sculptores antiqui maxime in honore fuerunt:
 telecleus: & theodorus rhici filij: a quibus famij pythij
 apollinis simulacrum est sculptum huius statue mede-
 tas fertur teleclij opus fuisse: reliqua pars atheodoro
 mepheto pfecta. his simul postis ita conueniebat totum
 corpus: ut ab uno artifice sculptum uideretur genus
 aris grecos ignotum sed apud egyptios usu cognitū. Nam
 soli egyptij non oculis totius statue compositionē metiebā-
 tur: sed dimensione ut ex uarijs multisq: lapidibus inu-
 num corpus ad certam mensuram reductis statua pfi-
 ceretur. Res profecto miranda diuersos artifices uarijs
 in locis ita in unam mensuram conuenire: ut quandoq:
 ex uiginti: quandoq: ex quadraginta partibus unica
 statua componeretur. Qd̄ infamo signū est simile ope-
 ri egyptio acupito usq: ad pudenda ita pari diuisum
 forma constat: ut unius opus apparbat: & hec in modū
 statue egyptie fertur: protensis manibus cruribus inam-
 bulantis modum. Et de egyptijs hactenus. Nunc ad assy-
 rios transiamus;

Pythagoras.

Democritus.

Mopides.

Sculptores antiqui.

E XPLICIT LIBER SECUNDVS. INCIPIT TERTIVS
 IN QVO HEC CONTINENTVR

- D e nino: qui primus in asia impauit: deq; eius gestis
 e semiramidis genere: eiusq; incremento.
 Q uomodo ninus duxit uxore semiramide pp eius uirtutes
 Q uomodo semiramis post mortē nini suscepto impio mltā egregie fec.
 C onificatio babylonie.
 D e orto pensili: alijsq; babylonie mirabilibus.
 D e semiramidis in egyptū ethiopiā: atq; indicā expeditione-
 D e successoribus suis: regūq; babylonie delicijs & oia
 Q uomodo sardanapalus ultimus assyriorū rex propter uolup-
 tates regno abarbaro modo priuatus est.
 D eregibus medijs: & quomodo de eis dissentiūt scriptores.
 D e chaldeis: & de obseruatione astroz.
 D escriptio indie: & de ijs: que in ea sunt: deq; indeq; morib; & institutis
 D escriptio: amazonibus: & hypboreis
 D e arabia: deq; ijs: que in ea sita esse fabulantur
 D e insulis uersus meridiem in oceano inuentis:

V Periori libro ys: que ad egyptioz deos: nylī na-
 turam: reges: priuos: leges: mores: sacra ceteraq;
 memoratu digna ptinebant: descriptis: pre-
 sens antiquas asie res continet: initio ab impio

assyrioꝝ sumpto. In asia prius temporibus regnauere indi-
 getes: quorum gesta nomenq; uetustas aboleuit. Primus
 rex assyrioꝝ scriptores nactus est ninus: qui eius gesta lite-
 ris traderent. Is natura bellicosus: & uirtutis appetens
 cum primus robustissimos uuentū plurimo tempore armo-
 rum usu ad omnem laboꝝ patientiam: & belli pericula
 exerauisset coacto exercitu societatem inijt cum arreo a-
 rabum rege: quorum opes ea tempestate: ut referūt plurimū

ui: atq; armis.

De ASIA.

§ Ninus Primus Rex. asir.

ui atq; armis prestabant. hec gens libertatem seruans nullū
ad uenam apud se regnare passa est. Ita neq; p̄senti: neq;
macedonum reges: quamuis potentes armis: eorū impio
positi sunt. Est enim inexpugnabilis ab externo milite prop-
ter loca paruin deserta paruin arida aquisq; deficiencia
Sunt tamen fontes plurimi sed absconditi: ac solis inolis
noti. Nūmus igitur arabum rege assumpto: exercitū duxit
ad uersus babilonios arabie conterminos. Non dum eū
condita erat babilonia: sed alie circa urbes nobiles inco-
lebantur: quibus propter armorū desuetudinē facile su-
patis: tributūq; imposito regem eorū cum filiis captum
interemit. Deinde quibuscūq; armenie urbibus impo-
statem redactis. barzanes rex nino uiribus impar cum
multis domū occurrens a se & regnū eius potestate p̄misit
huic nimus magno usq; animo armenie regnū restituit
cōteatu & militibus impatis. In mediam deinde audis
uiribus transgressus: cum ei farnus rex cum exercitu oc-
curisset: p̄lio uictum: cumq; uxore ac septem filiis cap-
tum cruci affixat. Prospa fortuna elatum nintū cupiditas
cepit totius asie: que inter tanaim nūq; iacet potūdi
S eandē acenim res ut plurimū maiorū ingerie cupidita-
res. Itaq; p̄sente examicis quodam medie imposito ip̄e
ad reliquam subiciendam asiam profectus. omne annis
decem & septem preter indos: ac baderianos impotestate
redegit. Pugnas singulas aut deuictorū numerū nullus
scriptor tradidit. Hosque excellentiora feruntur eteslam
gnidium stenti paucis narrabimus. Subiecit omnes ma-
ritimas: ac propinquas gentes egyptios: fenices: ante-
riorem syriam: alitiam: pampiliam: licam: coram:
frygiā: mysiā: lydiam: troia: & frigiāque et supra

Babilonia nondū erat.

Asiae Suet.

Ethiopiae Scriptor.

Ninus res gessit.

(Bellū cū Bactrianis .

Nine urbes structura

(Verbis magnitudo incredibil'.

Virbs Nina .

hellepontum: propontida etiam: ac bythiniam: & cappadocia:
agentes iuxta pontū barbaras usq; ad tanaim flumen sue
diacionis fecit. Adiecit imperio cadusios: tapynos: hyrkanos
dracacas: deruicos: Carmanios: coromneos: rombos: uer-
nas: parthos: persas: preterea: ac sissanos: cassiosq; ad quos
angustus est aditus: unde & porce caspie appellantur: plu-
resq; alias quas recensere instituto ope prolixius esset
imobiles nationes. Initio cum bactrianis bello cū ad eorū
difficultate & hominū nūo stutarentur: retro cedens
intempus aliud id certamen distulit. Deducto in syriam
exercitu: urbi condende locum elegit. Sed cum superiores
omnis gloria: & rebus gestis supasset: ac urbem quoq; in
gentem condere statuit: cui par magnitudine neq; fuisset
antea: neq; esset futura. Arabum regē domus spolijsq; cu-
mulatum magnifice cum exercitu domū remisit. Ipse
coadus undiq; uiribus: & usq; que ad tantum opus specta-
rent paratus supra eustratem urbem condidit nō equa
laterum dimensione. Nam due muri partes longiores
erant reliquis horum latus quodlibet longitudine est
stadiorū centum quinquaginta: breuiores uero stadiis nona-
ginta. Qua muri dimensione ambitus stadia complectitur
quadringenta octuaginta. Et pōne ipse sua nequaquā fru-
stratus est. Nulla enim postmodū urbs tanto ambitu
tantæue merium magnificentia constructa est. Altitudo
muroꝝ pedum est centum: Latitudo quum tres currus si-
mul pambularent. Turres nulle & quingente: quarum
altitudo pedum est ducentoꝝ. Habitare eam coegit ma-
iori ex parte assyrios & quidem potentiores: ex reliquis
nationibus uoluntarios assumpsit anōis suo urbem
ninam appellans. Agros propinquos habitatoribus diuise-

Conducta urbe arma in hadrianos uertens ibi semiramidem uxorem cepit: que cum clarissima omnium mulierum feratur quomodo ex humili fortuna ad tantam gloriam pueniret haud ab re erit referre. Est syrie ciuitas astalon: haud procul hanc stagnū est piscibus plentū: iuxtaq; templum inigne dee: quam appellant dervetam facie hominis: reliqua parte corporis piscem. huius causę fabulam ferunt ueneren aliqui obuiam ei dee factam amorem cuiusdam speciosi adolescentis sacrificantis sibi iniectis: ex quo eorum est coitu filiam natam: deam sui erroris pudore ductam amouisse adolescentem. filiam uero in loca quendam desertam ac saxosa in quibus aues erant plurime exposuisse: ibiq; ab auibus quasi nutu diuino infantem nutritā: se uero pudore doloreq; compulsam in lacum abiectis: atq; ibi in piscem conuersam. Inde assyrii usq; ad hec tempora his piscibus abstinentes eos pro dijs colunt: Tradunt rem mandandam: aues infantem alijs confontentes nutritis coagulato lacte ex proximis pastoz magalibus capto. Asto anno: cum firmiori cibo egeret: aues castum eodem loco raptum ori infantis admonuisse. Quare apastoribus ex corrosione casti animaduersa infantem speciosum forma completam ferunt: nutritamq; apud se dono postea datam presidi pastoz regio nomine simma. hic liberis carens ut filiam. magna cura nutritam semiramidem ab auibus eo enim nomine lingua syri nuncitur: appellauit: quas postmodum syri omnes ut deas honorant. hec de semiramidis ortu fabule tradunt: que cū iam nobilis esset: ac pulchritudine ceteras excederet uirgines missus arege ad recensendos greges prefectus syrie meriones cum apud simmam diuertisset: conspecta uirginis

quę Semiramis ex humili for
ad sumam glam.

Ab auibus nutrita q̄ in uer di.

Syri Pisces pro dijs colunt.

Semiramidis interpretatio
nominis.

amore captus uxorem illam sumens duxit minam: ex ea
 duo yapatem atq; ydassem liberos genuit. Cum plures uir-
 tutes semiramideis formam exornarent: uir mulieri dedi-
 tus nil absq; eius agebat consilio. Nimis Cuiatate as-
 condita adiecit animū ad bactrianos priam montuosā
 accessusq; diffialem: ab hominū nō ac uiribus ualidam
 Cum autem priori expeditione nil profecisset maioribus
 est opus copiis ratus coacto ex singulis generibus electo in-
 genti exercitu aduersus eos profectus est. Tradit echesias
 scriptor pedites ad decies septies centena milia fuisse: equi-
 tum milia ducenta. Currus ū falcatos paulo minus de-
 cem milibus & sexcentis qui militum numerus inordi-
 natus nunc sit forsitan audientibus: sed haud quā im-
 possibile uidebitur: asie magnitudinem multitudinemq;
 mea nationū animo aduerrenti. Nam si quis darij ad-
 uersus scythas expeditionem cum octingentis militum
 milibus: si quis item xersis ingrecciam transiitū cū infini-
 ta pene hominum multitudine: sive in europa paulo
 ante res gestas consideret: minime dictis nostris ab roga-
 bit fidem. Nam ex unica staliē ciuitatū syracusis do-
 mysus exercitum peditem centum viginti: equitum duo-
 decim milium confecit. Naues magnas partim trire-
 mes: partim quinquere mes ad quadringentas ex uno
 eduxit portu. Romani paulo ante hannibalis tpra
 futuri belli preuidentes magnitudinem: censu unitalia
 tum ciuium tum paorū qui bello apti essent: habito: de-
 cies centena ferme milia hominum descriptere. At ea ne
 uni quidem asie provincie hominū nō comparanda
 est: que ideo recensuimus nequis ex hac: quo nūc est
 urbium solitudine pristanum illarū gentium copiam

35 Maxim' exercitus.

35

35

expendat. hunc tantum numeq. gentium minus contra bae-
 trianos patriam asperam: atq. angustam duens exercitum
 in plures partes diuise. Sunt in bactria plures insignes ur-
 bes: quarum una: ea regia est: bactria nomine prestantior
 ceteris habetur tum magnitudine: tum arce admodum
 munita. bactrianor. rex erat Zaotes: qui comparato ho-
 minum quadringentor. milium ualido exercitu mino in-
 finibus occurrit: permittitq. de industria parte hostium
 prouinciam ingredi: pugna uicta hostes infugam uersos su-
 perat: psequiturq. cedendo usq. ad montes proximof: ad cen-
 tum milibus hostium occisif. Deinde auxilium ferente su-
 is nino supati amulititudine assyrior. bactriani: dispersi
 sue quisq. urbi subsidio abiit. Minus bactriam ingressif
 ceteris urbibus captis bactriam a natura loci: crebris ceteris
 que ad defensionem spectant munitam cum expugnare nō
 posset obsedit. Protracta longus obsidione: uir semiramidis
 is nino aderat amoris impatiens uxore accersit que pssu-
 caye magniq. ultra muliebrem stecum animi tempus nata:
 quo uirtutem ostenderet: uiam multor. dier. ingreditur
 induta eiusmodi forme stola: ut uir mulier ne esset nequi-
 vet pssici. Tuebatur ea ab itinere estu corporis dolorem
 Agilis ad omne opus cuius tanta erat comoditas ut post-
 modum medi cum aste imparent pssu stola semiramidis
 uterentur. Cum uenisset in bactriam pssu obsidione
 tum loci urbisq. situ quaq. adiri possent animaduersif
 artem quia loco natura munito difficilicq. erat aequē nullus
 antea tentarat accessu custodif uacuam conspexit: inten-
 tis omnibus ueluti arce ab hoste tuta: ut inferiori parti
 campestricq. subsidium ferrent. Sumptis igitur qui p loca
 petrosa abruptaq. ascendere soliti erant: paditum uallis

(Exercitus. cccc.^m)

precipitem supata loci asperitate partem arcis cepit: magnop
 ad terrorem excitato tumultu signū capte arcis obsidentibus
 dedit. Qui infra urbem erant arce amissa obtupestacti de-
 relictis menijs fuga saluti consuluerunt. Capta ciuitate
 admiratus semiramidis uirtutem ninus imprimis eam
 multis domus cumulauit deinde pulchritudine eupal-
 lectus persuadere uiro conatus est ut illam sponte sibi
 uxorem condonaret: pollicitus filiam se matrimonio inea
 gram daturum nomine sofianem. Remota cominatus
 est: ei se oculos ni pareret: eruturū hoc paulus amore
 simul & amore incensus meriones cum laqueo uitam
 finisset semiramidem ninus uxorem cepit. Theauri om-
 nes baetrianorū magnū auri atq; argenti pondus ad nina
 pueniunt qui. Constitutus baetrianorū rebus exercitū dimisit.
 G. eritocq; ex semiramide filio cui nomen nini indidit ex-
 cepit euita: imperio uxori relicto. Sepultus est in regia
 sepulchro ingentis molis altitudine nouem stadiorum
 latitudine ut ait theophrastus: decem ei constructo. Cum ci-
 uitas iuxta eufratem sit in plano condita conspicitur
 uelut arx quedam ex mole: licet multis stadijs distans
 quam nunc etiam stare dicant post ninam amedus dux
 tam quo tempore assyriorū impio potiti sunt. Semira-
 mis magni mulier animi cupiens uirum rerū gloria ex-
 cellere urbem in babilonia condidit accensus undiq;
 opificibus: atq; architectis: ceterisq; que ad tantam rem
 pertinebant paratis addidit ad opus perficiendū ex omni
 regno hominum milia ter decies centena. Urbs ab utroq;
 latere eufratis: ut medius inter fluat edificata. Cuius
 menia ambitu stadia trecenta & sexaginta complectē-
 bantur frequentibus turribus ac magnis. Erat tanta opes

Nini filij Semiramidis
 Sepulchrum.

Nina amedis dirupta.

Urbem Babilonia condidit.

Opifices et architectos in multitudine
 mirabilis ad urbem in-
 staurandam.

magnificentia: ut immuri latitudine sex equorum curus una
prodire possent. Altitudo incredibilis audientibus: ut eteflas
grindus ait. Et autem clitarthus æqui cum alexandro
inastam profecti sunt: stridere pedum trecentorum sexagin-
ta quinq. Addiderunt etiam quolibet anni die stadiū mu-
ri absolutum: ut tot sit stadiorum circuitus: quot dies an-
nū conficiunt. Menia ex lateribus: cassalto facta: quorum
altitudo: ut eteflas tradit: est quinquaginta passuum. Et
quidam posteriores scribunt: cubitorum quinquaginta. Lati-
tudo amplior: quā qua duo curus ueherentur. Turres du-
cente quinquaginta nōio: quarum altitudo latitudoque ma-
gnificentiam equat murorum. Non est autem mirandum
in tanto menium ambitu paucas turres edificatas. Nam
cum plurime paludes urbem circumfrent nō fuit consiliū
ea parte turres construere que loci natura est admodū
munita. Inter murum atque edificia pomerium duo uige-
ra conficiunt. Et celerius opus consumaretur cuiuslibet
ex amicis stadium perficiendum tradita ad id impensa as-
signauit. his membris summa cura unico anno absolutis
pontem qua parte fluius angustior fluebat: construxit
stadium quinq. longitudinis. Columnas in profundo sum-
ma arte inuicem pedes duodecim distantes iactis lapi-
des edificij truncis ferreis inmixto uincturus liquefacto
plumbo coniunxit. Ante columnas ad impetum aque
scandendum cursumque fluij reprimendum firmos com-
posuit angulos: quo ab omni aque undique circumfluentis
ui tute essent. Pontem: ut triginta pedum latitudine erat
ex cedrinis cyparissisque ac palmarum trabibus spectate ma-
gnitudinis coniunxit. Opus nulli arte posterius eorum
que a semiramide facta sunt. Ab utroque fluminis latere

Amplitudo altitudo lati-
tudoque urbis inædibilis.

Turruū numerus.

Pontis Constructio.

murum duxit stadiis trecentis sexaginta pari meniu urbis
latitudine. Regias iuxta flumen eueroq; pontis latere
duas edificauit: que & aspectu late urbis preberent: &
essent tanq; ciuitatis propugnacula. Eustrate pmediam
urbem meridiem uersus fluente altera regia ad orientem
ad occidentem altera spectat utraq; ingenti opere construc-
ta. Namque ad occidentem uergit: primus habet ambitu
stadior; sexaginta altis: asumptuosisq; menibus ex cocto
latere constructum. Alter deinde interior est murus
cuius moridis adhuc lateribus uaria animantia quoq;
suo colore ad nature similitudine expressa fuere. huius
longitudo stadior; est quadraginta latitudo later; trece-
tor;. Altitudo ut etestas scribit passu; quinquaginta.

Turrium altitudo ad passus septuaginta eleuatur. Est aen-
cus intimus circuitus: qui arcem continet triginta stadior;
ambitu huius ediftij altitudo latitudoq; superat secundi
muri opus. Inerant diuersor; animalium figure in curribus
ac muris: colore ac forma naturali. Erat insup; omnis gr;us
animantium uenatio: quor; magnitudo quatuor cubitos
excedebat. In his semiramus conspiciabatur ex equo par-
tum iaculata: iuxtaq; eam uir minus iaculo leone ferens.
Erexe rat aporcas tres super eas uaria exere posita orna-
menta. hec regia excellentior ea que ex altera sua erat
flumini parte fuit cum magnitudine cum ornatu. Illius enim
muri ambitus triginta stadia ex cocto latere complecteba-
tur loco animalium enee statue merant nini: ac semu-
ramidis: prefector;q; deionis insup; quem belum babilo-
nij uocant merant & acies struete uariet; uenationes
ad aspicientium uoluptatem. In loco babilonie humilis
ri lacum quadratum effodit: cuius singula latera: et

super.
Belus.

ex latere cado affaltoq; edificauit: stadia erant ducenta
 profunditas pedum triginta quinque ad quam flumine
 p. inducto abregia fossa aditum fecit. Ex utraq; u. parte
 ex cado latere fornicibus constructis affaltu sup. induxit
 ad quatuor cubitoz spissitudinem. Erant autem muri fosse
 latitudine ad latera uiginti: altitudine supra fornicez po-
 dum duodecim. Septem diebus ope pfecto flumen inpro-
 rem cursum restituit. Statuit autem ab utraq; fosse parte
 portas eneas: que usq; ad p. sarum regnu steter. In urbis
 medio templum ioui belo erexit Cuius amplitudinem
 neq; scriptores propter uitustatem neq; ulla memoria
 singulatim tradunt. Constat tamen obilius mirandam
 altitudinem a chaldeis tum orientem: tum occidentem
 uersus astroz in eo obseruationes factas. Id ex latere
 atq; affalto summa arte: magnaq; impensa est construc-
 tum. In summo templi tres ingentes aureas statuas io-
 uis: iunonis: opusq; erexit: quaz iouis ad huc extat
 longitudine pedum quadraginta: mille babylonorum
 talentoz ponderis. Opus simili pondere infella aurea
 residet. ad Cuius genua duo adstant leones: uxtaq;
 serpentes argentei ingentis magnitudinis: ponderis qui-
 libet talentoz triginta. Iunonis stans signu ponderis est
 talentoz octingentoz: huius dextera caput serpentis
 tenet: sceptrum lapideum sinistra. his omnibus comunis
 erat mensa aurea manufacta: longitudinis pedum
 quadraginta: duodecim latitudinis: ponderis talentoz
 quinquaginta. Duo preterea carthesia talentoz triginta
 erant: totidemq; uasi uaporibus apta: utrunq; ta-
 lentoz triginta. Crateres ex auro tres quoz ioui di-
 catas talenta mille aducenta babylonia pendeat

aliorum quilibet sexcenta. Que omnia postmodū p̄ partē reges
sub ripuerūt. Reges cetera omnia tum tempore con-
sumpta sunt: tum ab hominibus deleta. Ipsius quoque baby-
lone parua quedam portio sup̄stat maxima parte intra me-
nia cultui agroꝝ exposita. Erat & ortus pensilis iuxta ar-
cem non asemiramide: sed aquodam syro rege postmodū
ingratiam pellias factus: que cum persa eēt genere cupi-
ens in montibus uidere iuxta morem p̄sary prata uiro
p̄suasit: ut artificia scotaret ortum: qui arboribus pra-
ticip̄ patriam representaret. huius orti singula latera uir-
geribus quatuor extenduntur. Aditus ueluti in monte
erat edificijs altero sup̄ altero constructis: ut ex eo pro-
spectus longa lateq̄ pateret. Testudines in solo posite erāt
que totius orti pondus sustinerent. Inde alie sup̄ra alias
paulatim excrecente semp̄ magnitudine edificate
¶ am superiores: quibus orti muroꝝ superficies continebatur
alacitudine quinquaginta cubitoꝝ eminebant. Earum
latitudo pedes erat duodecim muri magna impensa
constructi spissitudine erant pedum uiginti duoz. Sicut
hoc modo constabat. Erant posite lapidee trabes longitu-
dine pedum sedecim sex latitudine. Sup̄ra has propau-
mento strate arundines affalto compacte. Desup̄ colli
lateres duplici ordine gypso strudi: tertio tegule plum-
bee: nequa humiditas ad testudines manaret: aquay
in sup̄ receptacula: quibus humor efflueret. In hoc pauine-
co congesta humus profunda ut magnoz arborū rada-
cibus satis eēt ortum efficiat. In eo proceri omnisq̄
arbores aspectum iocundū reddebant. Lumen q̄ adeo
testudines inuicem prebebant ut meis regia diuersaria
haberentur. Præterea aqueductus occulte fabricatus

regabat ortum. Et hec orti moles postmodum facta est. Semiramis et alias urbes supra eufratem egrimpq; fluuios edificauit inquis emporia constituit eorum que ex media ac parietanis omniq; propinqua regione feruntur. Post nolum enim agangem flumina totius asie nobiliora eufrates ac tigris ex armenie montibus fontes habent

Distant autem ab inuicem stadiis mille & quingentis delatq; p. mediam & parietanos descendunt in mesopotamiam quam undiq; circundantes regioni nomen dederunt

Demde p. babyloniam fluentes in mare rubrum deferuntur. flumina ingentia aluo compresso magna emporia frequentantibus existunt comoditati. Unde aliorum que iuxta aquas sunt mercatores contingit esse ditissimos. Semiramis ex armeniorum montibus lapidem exadit fecit longitudine pedum centum quingenta: latitudine u. spissitudineq; quatuor & uiginti hunc magna curruum multitudine ad flumen delatum nauiq; impositum babyloniam detulit: inq; uia insigniori exeret. Res mirabilis aspicientibus: quam a forma obeliscum dicunt inter septem miranda opa annumerata. Cum multa sint babylonie conspicientibus admiratione digna: non minus mirabitur quis magnam uim qui in ea gignitur assalti. Tanta enim illius superest opia: ut non solum satis tot tantisq; edificijs fecerit: sed & populus licet innumerabilis eo arefacto prolignus utatur adeo magna illius copia tanq; ex largo fonte haurietibus adeptis. hunc prope fontem terre hiatus est haud magnus sed uirtute mirabili. Eiat enim odorem sulfureum & graue: qui transuentes animantes interficit. statim hanelitum comprimit: ut spiritu intercluso adempta

{ Obeliscus int. v. q. miranda
opa annumeratus.

respirandi facultate mors subito sequatur. Est autem flu-
 men palus breui arcuscripta loco: firmū hñs circa solum:
 inquam si quis nstius ingreditur euestigio attrahitur
 nulla data regrediendi facultate. Dein paulatim corpo-
 re quodam corporis totius in profundum delatus mergitur
 pauloq post mortui corpus sup natat. hys pfectis opibus
 semuramis magno cum exercitu profecta mediam uersus
 cum puenisset ad montem: qui bagistanus appellatur is
 uoi facer est castra posuit ortumq iuxta incampis pa-
 tentibus: cuius ambitus stadia duodecim complectebatur
 construxit fonte ibi erecto a qua cuius ortum rigaret
 P one ortum saxum altitudinis stadiorū decem & septem
 scandens in inferiori eius parte suam effigiem: cencumq
 ei dona ferentium solipst. Syris meo litteris scriptum
 erat asmiramide subditorū opa id saxum fuisse exasum
 D emde cum a parte campestri equato aggeribus styca
 precipicio in summū transcendens ad ciuitatē medie
 chaonam accessisset: animaduersa in quodā elato campo
 stupente altitudinis ac magnitudinis petra: ortum al-
 terum p magnū in medio illius fecit: ubi sumptuosa uo-
 luptatis delitiazq causa edificia ex quibus cetera & om-
 nem exercitum: is incampus erat: spectare posset exiit
 hoc in loco diutius comorata est quieti delitissq dedica.
 H am alium uirum cape noluit ueritane impio priuare-
 tur: sed eos ex militibus eligeat appetebatq qui in ca-
 pns erant forma & decore prestantes quos omnes po-
 stea priuabat uita. pter de m p echatanos flexit ad
 zaronē montem. Ad hunc mules stadiis p plura pre-
 capitia ac conualles aditus erat. Cupiens ergo tū immor-
 tale sui monumentum reliquere cum brauore facere uia

{ Detestanda mulieris nā.

absoluit anfractibus locosq; concavis ad planū deductis
 magno sumptu iter brevius reddidit quod usq; ad hoc
 tempus semiranus appellatur. Ad ecbatanam inde cam-
 pestrem urbem accedens magno sumptu regiam edificavit
 ¶ et cum civitas aqua nullis propinquis fontibus care-
 ret aqueductum in eā urbem admodū necessariū magna
 impensa laborosq; p̄duxit. Est mons urbi propinquus
 stadiis duodecim nomine orontes asper & accessu diffi-
 cilis: ut cuius recto itinere ascensus usq; summitem
 stadiorū sit viginti quinq;. Ex altera montis parte locus
 magnus fluvium effecit: quem illa effosso ab radice mo-
 te in urbem induxit. Erat fosse latitudo pedū quindecim
 altitudo quadraginta quinq; huius in media gestis venit
 inspidem aliq; asse quibus impetabat loca ubiq; mon-
 tes saxaq; incidens uiam facile transeuntibus reddidit
 in locis planis aggeres stans nunc sepulchra defunctorū
 ducum: nunc urbes meas edificavit. Consequitur & aliqui
 in castris paruos aggeres erigere: ubi tentorium suū
 tendens castra despiceret. Quo factū est ut usq; ad no-
 stram etatem multa inasla eiusmodi rerū uestigia p̄-
 durent que opa semiramidis uocantur. Uniuersa dem-
 cept peragrata egypto. lybiāq; magna ex parte indito-
 nem redacta ad iouem ammonem transiit: p̄stitutura
 ades sue uite finem. Dicitur responsum ei datum ab ho-
 minibus migraturam esse: atq; a multis asse gentibus
 immortalium honores assecuturam. Idq; fore cū ei ni-
 nus filius insidiaretur. Ethiopiam postmodū ingressa
 plurimāq; sibi subiciens: multa in ea miranda con-
 spexit. Ferunt mea stagnū ēē quadratū cuius cir-
 cuitus. CLx. efficiat pedes: aque eius colorem similem

Consultt iouem Semir.
 de fine uite.

ethiopu
¶ *Quis morem i septichus.*
unde i inf. plurib. i uas

¶ *Septica.*

mimo: odorem suauem: neq; ueteri uino dissimilem: uirtute
u mirabili: ut que pota in insaniam uertens cogat occulta
errata palam fateri. Sed his haud facile adhibetur fides.
Defunctorum sepulchras ethiopes diuersas ab reliquis faciunt
S allientes enim corpora: inq; uass uictris nuda condentes
supra columnas ponunt. Ita puitrum defuncti corpus a-
spicitur: quem admodum scribit erodotus: quod gvidius
etefas improbat. Aut enim palliri corpora: sed nequaquam
inuitro nudos condi. Vri enim: corruptaq; nō posse specie
seruare: sed statuas aureas cauas fieri in quibus moras
ponant uitro circum eā posito. Quo fit ut in locis superiori-
bus sit circumstante uitro imago aurea defuncto similis
reddatur aspicientibus. Et hec ditiorum sepulchra esse aspi-
mant. Tenuioref argenteas ponunt: inopes u
fictiles. Vitrum abunde cum plurimum fiat methopia
omnes habent. Mores ethiopū: aliaq; memoratu digna
paulo post cum res eorum prius referentur narrabimus.
C onstituit ethiopie egypticis rebus semiramus ad bactria-
nos asie cum exercitu descendit. maximas habens co-
pras: cum diutius pacem egisset: honoris cupida exogi-
tauit aliquod memoria dignū bellū gerere. Audiens
igitur indorum gentem maximam inter ceteras orbis: re-
gronem u pulchrū fertilemq; esse arma in indiam uer-
tit. Impabat indis ea tempestate rex staurabates ma-
ximo fulatus exercitu: elefantescq; plurimus bello aptis
e st india preceteris pulchritudine excellens: ac multas
que illam rigent fluminibus distincta: byssus fructus an-
nuacim ferens. Ideo autem omnibus exuberat aduictū
necessariis: ut affatim ubilibet fructus prebeat. Diacur
nunq; in ea sterilitatem esse aut fructuum uasitatem

est & incredibilis elefantorum numerus: qui uirtute ardore corporis multo liberior prestant. Similiter auri argenti ferri: et lapidum preterea pretiosorum ceterarum rerum que ad delicias atque opes spectent summa copia. Que singula nota semirami ad bellum indicum eius animum impulere. Videns autem quantum bellum susceptura esset magnusque sibi uiribus opus esse: omnibus prouinciis prefectis mandauit ut promagnitudine prouinciarum uimiores aptos bello conscriberent: utque nouas armaturas pararent reliquis quoque edixit: ut post triennium imbutis parati instructique adessent. fuisse preterea infericea: syria: cypro: aliisque maritimis locis: ubi ea materia suppetit: naues fluminibus aptas: que diu di posset: parari. Indus enim magnus preterea eius loci fluminis regnum indorum terminans pluribus tum ad transuehendum: cum ad prohibendos arripa hostes: nauigis eget. Et cum iuxta flumen haud quaquam materia esset nauibus apta: necesse fuit illas exbactris per terram uehere. Inferior uero elefantorum apparatu: rem excogitauit: qua terret indos cogitantes nequaquam extra indicam elefantos esse. Occisi igitur trecentis bouum milibus canes operariis concessit: coria insui fecit: elefantorum instar que postmodum feno resecta ueri elefanti spectem preste ferebant. Intus hominem camelumque super quo sedens formam belue duceret incluserat: hec in loco semoto obclusaque adia nequa exterius emanare possent: utque in di improvisa re pulsus ueras bestias extimarant: his biennio confectis: tertio copias omnis imbutis coegit fuit militum natus ut etestas tradit: ter decies centena milium: equitum milia quingenta currus ad milia

elefanti indici & libya.

¶ H. Stratagema.

¶ Maxime Copie.

Naues diuise.

Naues ex arundinibus.

centum. Erant totidem nūc homines supra camelos cum
gladijs cubitoꝝ quatuor. Naues diuise adducio milia quas
una & elefantoꝝ simulacra cameli deferrebant. Appose-
re autem equos: ne eis simulacris terrentur. Quod ap-
pseus macedonum rex multis post annis meo bello im-
itatus est: quod cum romani habentes elefantes libyos
gessere. Verum neq̃ illi in bello: neq̃ semiramidis profue-
runt. Audita rex indoꝝ cum exercitus magnitudi-
ne: tum ingenti apparatu belli: conatus est excedere
semiramidis uires. Et primum ex arundinibus nauis
gia confecit ad quatuor milia fluuiio accommodata
Fuerunt enim indie tum flumina: tum loca palustria
arundinū copiam ita crossay: ut nequa q̃ eas ulnis
homines amplecti queant. Ex his naues optime fiunt
propter arundinum robur. Armoꝝ quoq̃ omnis ge-
neris copiam parauit. Ex uniuersa india accitus ma-
ioribus q̃ que erant semiramidis copiis elefanteꝝ rēq̃
pluuestrum uenatione facta plurimos ad bellum
instruxit: ut terrorem aspicientibus micerent. Om-
nibus que belli usus posset preparatis: nuntios ad semira-
midem iam appropinquantem mittens reprehendit eius
ambicionem: q̃ nulla inuicia lacossita bellum sibi in-
ferret: multisq̃ uerbis eam plitteras inculans deoꝝq̃
inuocans testes minatus est si acie uicta esset se illam
cruci affixurum. Lecta opta ridens semiramis non uer-
bis sed uirtute certandum ēē respondit. Deu ad indiā
pueniens inuenta regis classe ad certamen parata &
ipā suas naues electis militibus instruxit: ibi duꝝ
certamen commissum est: ac diutius magnis utrinq̃
uiribus pugnatū. Tandem superata indoꝝ classe qua tēpugna

ad mille naues submerse sunt multiq; mortales capti
 pontem quo facilior esset transitus supra flumen constru-
 xit: presidioq; abutroq; latere imposito omnis copias
 traduxit insulas q; ac urbes in flumine suas cepit ad-
 centum milia hominū in servitutem redactis. Classe am-
 pla indorū rex timorem simulans suas copias prociū aflu-
 mine retro abduxit: ut hostes id formidine factū rati
 fluvium transirent. Quo cognito semiramis cum exu-
 ves cederet parte copiarū ad pontis custodiam relata: in-
 dos cum reliquo exercitu prosecuta est. Precedebant ele-
 fantorū simulacra. Quo regiū exploratores elefantorū
 apparatu conspecto: regi metu inicerent. Sed ea simu-
 latio haud diutius latuit. Nam admirantibus indis
 unde illi tanta elefantorū copia suppetere quidam
 ex semiramidis exercitu noctu capti rem prodidero-
 ua propter confusus suis viribus rex fictionē elefantorū
 predicens ut sublato metu acrius pugnā inirent: copias
 omnis aduersus assyrios eduxit. Instructa quoq; acie
 semiramis proficiscebatur. Appropinquantibus exer-
 citibus rex equites ac curris in prima acie ante falangē
 destinavit. Semiramis simulatis elefantis aduersus eg-
 res premissis mitiq; certamine regios equites fudit.
 A Illi enim ueris elefantis equi noua forma elatūq;
 inueto curbati sunt. Itaq; pars in hostes equorū impe-
 tu: pars in alia loca deferunt. Semiramis cum electis
 militibus uictoriam secuta in primis pugnantis indos
 insugam uertebat: quibus ad falangem refugientibus
 stronates haud ea re pulsus aciem peditū precedenti-
 bus elefantis promouit: ipse in dextro cornu pugnas
 pupos ualido elefanto insidens aduersus regniā uirili

animo proficiat: casu eodem incornu pugnantem. Sexi
elefanti contra simulatos ibant: neq; pari robore pugna-
batur. Superiores erant regij: magnamq; edebant assy-
rioz cedem: partim qui elefantoz pedibus contereren-
tur partim qui interirent aut lacerati dentibus: aut
a promosido absumpti. Cum magnus interfectoz alio-
rius sup alterum cadentium cumulus fieret: timor ac
terror omnia complessent: nulli iam ordinem seruabant.
Ita omnibus ferme assyrijs ad fugam intentis rex sem-
iramidi casu obuius primum sagitta brachium eius dein-
de iaculo humerum faucianit. Regina haud quā uul-
nere leue enim erat exterrita cum equū ascendisset
belua insequente ferme capta est. Omnes infugam uersi
ad naues tendunt. Insequentibus indus magna cedes facta
est p loca tante multitudini angusta: cum equitibus pe-
ditibusq; qui ad pontem tendebant inmixtis alter alteri
impedimento esset ut neq; fuge neq; salutis ullus dare-
tur locus sed ipi suomet tumultu oppressi interirent.
Multi ex utroq; pontis latere prefugientium multitudine
in aquam precipitati sunt. Semiramis cum maior eoz
pars qui bello supfuerant flumen transisset: pontem
q; supra naues fabricatus erat resadit. Naues implures
partes diuise delatasq; p flumen indiuersa loca applicuerit mul-
tis indoꝝ: qui illas insequendo ascenderant: ui fluminis
submersis. Rex multis prodigijs augurumq; responsis monitus
ne flumen transiret finem psequendi fecit. Semiramis p-
mutatis captiuis inbafricanos rediens maiore exercitus
partem dimisit. Paulo post detectis quas ei nimis filius
per eumuchum parauerat insidijs omniq; inuirta uix-
ta ammonis responsum remissa cum omnibus filio ut

rogi parerent prefatus mandasset euestigio euanuit adde-
 of iuxta oraculi responsum ut creditum est translata
 Quidam fabulantur illam incolebam fuisse conuersam
 Compluribus enim aubus domum ingressis & illam cū
 reliquis aduolasse uolunt. Quo factum est ut syri co-
 lumbam ut deam colant: immortalē reginā arbitrati
 Impitauit uniuersē asie: prēter indos. Vixit annos quō-
 admodum eteflas quidiū scripsit duos & sexaginta
 cum quadraginta duobus regnasset. Athenienses nō nul-
 liq alij scriptores asserunt semiramidem cum pulchra
 decoraq forma ēēt arege assyrioz prēter modū di-
 lectam: Cuius modestia fuerit admodū laudata. Cum
 eius uite integritas uulgata admodū foret p̄suasisset
 uiro tradunt ut quinq dies se solum regnare patenter
 Quo impato septo regni stolaq regia sumptis prima die
 splendidum conuiuium fecisset: inq eo omnes duces p̄-
 cipesq adegisset ut sibi ueluti regine parerent. Secunda
 die cum populares nobilioresq se tanq reginam coherēt
 uiro in carcerem truxit magnosq animo susceptū regnū
 ad senium usq multis ab se preclare magnificeq ge-
 stis tenuisse. hoc de semiramide aduersis auctoribus
 traduntur. Post eius obitum sumpto regno filius pacē
 cum singulis egit nequaq matrem imitatus sed om-
 ne uite tempus reclusus in regia conspectumq hominū
 utans inter pellices & eunuchos otium & delicias se-
 cutus traduxit. Eschamabat enim in cōmoda omnia
 uitare incontinuis uersari uoluptatibus uacū esse
 acuris summam in rege felicitatem ēē. Ad securitate
 impij: & ut a subditis timeretur annuatim certum in-
 dicebat militum numerum: ac eorum ducem singulis

Tempus & etas Semiramidis.

provincijs impabat. Exercitus cum extra urbem conuenisset
 ducem cuiuslibet nationi prudentiorem ex ijs qui secum
 erant constituerebat. Ado anno copias remisso domum
 priori milite: rursus a provincijs petebat. Quo fiebat
 ut assiduis promptius impata facerent cum semper
 timor militum sub dno gentium immineret: et si qui
 forte destiterent amore pene q̃ primū dicto parentes
 essent. Annuam uero militum mutationē ad id conferre
 existimauit: ut parua temporis consuetudine nulla in-
 ter eos amicitia contracta neq; duces neq; ceteri aduer-
 sus regem conspirarent. Diutina enim militia cum mi-
 tes robustiores tum duces prudentiores solet efficere
 ut res sepius magnas facultates ad desistendum apri-
 cipibus prebuit. Sita uero principis exterioribus ignota
 uoluptates eorum occultas reddit: atq; inuisibilem
 deum ne uerbo quidem blasphemare quis prinape pre-
 timore audet. hoc pacto duces exercitus provinciarū
 presides domesticarū rerum aratores iudices insup sin-
 gularū gentium aliaq; pro regni cura disponens ui-
 tam agebat. Similiter et ceteri reges usq; ad farda-
 napalum triginta regnū tenuere cuius tempore asy-
 riorū impium quod annis mille octo centis sexagui-
 ta p̃seuerauit quem admodum et etas secundo libro
 tradit admedos transijt. Nomina regū quantoq;
 quisq; regnauit tempore: cum nil memoria dignum
 egerint nequaq; scribit. Solum memoratur auxilium
 troianis abassyrijs missum. Dux presidij mention
 althoni filius fuit. ceutamo enim in asia regnante
 qui nigelmus animo atq; semiramide descendit. aga-
 menonē tradunt aduersus troiam cum grecis bellū

S Assyriorū imperium qd mcccix.
 annis p̃seuerauit.

mouisse: Cum.

mouisse. cum assyrii amplius nullo annis ase impaſſent
 C um ū priamus bello oppressus ab rege teutamo praesidiū
 ut pote assyriis subditus plegatos postulasset: ille deco-
 milia ethiopum totidemq; iulianos cum ducentis curri-
 bus dūce memnone ad troiam misit. Erat tunc tichon pro-
 fectus pſarum acceptus maxame regi. Memnon ū etate
 florens ac animi corporisq; prestans uiribus ea maximo
 tempeſtate uigebat. Edificasset eum ferunt inſuſis loco
 ex celsiori regiam: que usq; ad pſarū impium pmanſit
 memnonia ab illo denominata. Strauit ōuiam leofe-
 ram mea regione: que adhuc memnonia uocatur. Aſſe-
 runt qui sunt in egypto ethiopes mēmona eis in locis
 natum ostendentes antiquam illius regiam: quam nunc
 etiam memnoniam dicunt. Sed constat illū troianis
 cum uiginti peditum milibus: curribus ducentis preſi-
 dio fuisse: multosq; grecos pugnatem occidisse: tandem
 atreſſalis p insidias interfectum. Corpus eius ab ethiopi-
 bus ereptum: crematumq; extitisse ossaq; eius ad tichonū
 delata. hec de memnone inſcriptis regis barbari tra-
 dunt contineri. Sardanapalus animo trigessimus
 rex: ultimus ū assyriorū excessit omnes superiores deſidia:
 ac uoluptate. Nam preterq; q; anullis exterius conſpi-
 ciebatur: uitam muliebrem duxit cum pellicibus ueste-
 tum porſirea indutus: tum molli lana contexta. Stola
 inſup muliebri faciem totumq; corpus in modū pelli-
 cis fūco componens ultra luxum muliebrem laſtiue-
 bat uocem femineam loquendo imitatus non ſolū abos
 potumq; qui uoluptatem preberent continue appetebat
 ſed luxurie quoq; deditus nunc uiri nunc mulieris ui-
 ce abutebatur omni poſt habita ſexus ac pudoris cura

Sardanapali moreſe lux.

Adeo uero turpis uoluptas incontinentiaque meo uigore
 ut successoribus post obitum suum insepulchro inforti
 barbarica lingua mandarit: quod postmodum grecis in-
 terpretatus est hec habeo: que comedi: aque cum amore
 deuoluptate percepi. Ea plurima & precipua relicta
 sunt. Vita inhumo modum turpiter exacta: impium
 assyriorum: quod diutius perseverauerat euerit. Arbaces
 quidam genere medus uirtute & animi magnitudine
 preclarus dux erat copiarum que singulis annis innumera
 a mediis destinabantur. Contracta amicitia cum babylonio
 duce nomine belepsus hortatus est ab eo: ut principatum
 assyriorum deleteret. Erat enim miserrimus inter sacer-
 dotes quos babylonij chaldeos uocant peritus astrologie
 diuinationisque multas predixerat que erant proculdu-
 bis futura. hic arbaces cum amicus esset eum impio om-
 nium potiturum predixit quibus sardanapalus regna-
 ret. Laudato uiro satrapam se illum babyloniorum siue-
 ra prediceret: facturum promisit. Ipse tanquam dei uo-
 cabus in spem elatus cum reliquis duabus tum benigne
 alloquendo tum beneficiis ad eius benignitatem attraxit
 C upiens autem regem atque eius uitam inspicere: data
 uni ex eunuchis aurea fiala ad sardanapalum intro-
 ductus est. Conspicere regis mollitie & muliebri appa-
 ratu illum ut nullius rei hominem despoxit: magisque in-
 spem incubuit a chaldeo datam. Irita cum belepsus socie-
 tate: ut ipse medos ad impium perisset ad defectionem sol-
 citaret. Ille uero babylonios barbarorumque ducem sibi amicum
 ad communionem consilioque impelleret cum tempus missio-
 nis exercitus aduenisset quilibet de more in patriam
 secessit. Arbaces ad medos reuersus per suum ut promissum

perſi ut pro libertate ſumerent arma. Similiter abeleſus
 babiloniſ impulit ad libertatem: & ad arabes legatis
 miſſis prefectum eorū ſibi familiarem ad ſocietatem con-
 ſilioꝝ hortatus eſt. Ad id anno ad nīnam conuenere
 omnes ſuccedere ſe de morte ceteris ſimulantes: re uera
 ut impium ſardanapaſo auferrent. Erant quatuor
 gentes que in unum conuenierant: numero milia ho-
 minum quadringenta muniti caſtris: ac de rebus comu-
 nibus conſultantes. Cognita defectione ſardanapaſus
 aliarum nationum exercitum aduerſus deſciſcentes ducens
 commiſſo certamine hoſtes ſupat: proſtrati ad montes con-
 fugiunt ſtadiis a nīna diſtantes ſeptuaginta quibus cū
 denus ad campos fortunam experturi deſcendiſſent: ſar-
 danapaſus cum omnibus copiis occurrit. Inſtructa acie
 ꝑ preconem ei qui arbacen aut beleſum babilonium
 occidiſſet talenta auri ducenta qui uiuos tradiſſet
 duplex premium ac medie prefecturam pollicetur eſt. Verū
 nullum ea premia mouerunt. Commiſſo certamine mul-
 ti ex hoſtibus occubuerunt: reliquos ſardanapaſus uſqꝫ ad
 caſtra in montibus ſita ꝑſequitur. Qui cum arbace erat
 aduerſus preliis pauentes imito quid uictis agendum
 eſſet conſilio maior pars in patriam cuiꝫ redeundum
 ibi ꝑ occupanda munita loca alios in ſocietatem belli
 uocandos neceſſaria ad bellum paranda eſſe cenſebat
 beleſus babiloniſ aſſerens deos multos cum laboribus
 ꝑiculiſꝫ uictoriam polliceri ꝑſeaſſe ut in bello ꝑſeuerā-
 rent. Commiſſa rursus pugna rex ſuperior fuit: caſtrisꝫ
 hoſtium potius uſqꝫ ad montes babiloniſ inſectus eſt
 I neo certamine arbaces uiriliter pugnans multos proſtra-
 tis aſſyriſ uulnus accepit. Tot aduerſus preliis eorum

qui desciverant uti duces cum domum abire decrevisse
belesus sub dino proctans ex astroꝝ observatione recede-
re volentibus predixit paucos post dies ultro illis auxilia
adventura: resp. eor. immelius cessuras ee. hec astroꝝ si-
gnificare deos suadere igitur se ut sue arti fidentes
parumꝫ deoꝝ beneficia expectarent. huic exhortationi
parentibus duobus: promissumꝫ expectantibus tempus nu-
tiationum est bactrianor. exercitum ad regem mitti: propinquit
q. esse magnus itineribus proficiscentem. Visum est igitur
arbace reliquisꝫ cum expeditis militibus obviam proficisci
ut aut defectionem p. suaderent bactrianis: aut ad ar-
mis cogerent primum duces tum reliqui libertatem asse-
rentes copijs ceteroꝝ sese addiderunt. hec sardanapalus
ignorans memor superioris fortune ad hilaritatem profu-
sus epulum militibus ex sacris unumꝫ abunde prebuit
aliaq. epulo accommodata his intentis assyrijs arbaces qui
p. transfugas hostium in castris negligentia: ut qui vino
adq. gravati somno quietiq. indulgebant norat: noctu
castra hostium expugnavit. Nocte instructi incompuestos
parati in paratos adorti multos interfectis reliquos inur-
bem compulere. Sardanapalus cum exercitus ducis prefe-
asset salameu uxoris frēm urbis curam custodiende sump-
sit. hostes in locis patentibus iuxta urbem duobus preliis
copias regias fundunt interfectoꝫ salameno reliquosꝫ
sequentes partim in fuga cedunt: partim in flumine eufrate
precipites agunt: paucos qui cedi sup. fuerant in urbem
compulsi. Adeo ingens numerus occisoꝝ fuit ut fluvius
redundante hominum sanguine colorem mutaret. obesse
murbe rege multe nationes quelibet libertatem asserens
ad arbacem defecerunt. Rex magno indifferimine regnu

uersari uidens filios tres duasq; filias cum magna auri ar-
 gentiq; copia in paphlagoniam ad cottum presidem misit
 ducum omnium sibi acceptissimū cum pceptis reliquorum
 qui non defecerunt auxilia accersit: ad ferendam obsidi-
 onem paratus. Erat enim responsum progenitoribus datū
 nunq; uindictam capi posse: nisi cum flumini urbi hostis fieret
 uod nunq; futurum ratus spem cepat obsidionis traduce-
 de: & simul futura auxilia expectabat. hostes urbem: quā
 propter menium altitudinem expugnare nequibant: obse-
 dere. Non dum enim catapulte neq; uinear: neq; arie
 tis: quo muri urbium deiciuntur: usus erat. his qui in ci-
 uitate erant: omnes ad uictum res: & obsidione toleranda
 necessarie regis opa ad id antea impensa superant. Cum
 duobus annis obsidio p seuerasset p summū otium obsessi:
 tercio continuis imbris exarsens supra modū fluminis
 cum partem urbis inundasset muros deiecit ad stadia
 uiginti. hic rex existimans tempus oraculi aduenisse de-
 sperta salute ne in hostium potestatem pueniret piram in
 regia ingentem extruxit: supq; eam auro argentoq; om-
 ni ueste insup regia impositis uxoribus quoq; acq; eunu-
 chis in medio pite reclusis se cremandū una cum his in-
 gnem iniecit hostes audita regis morte urbem p eam
 que ab oraculo predicta erat: muri partem ingressi urba-
 cem regia stola indutum regem appellarunt omnī sibi
 rerum potestate pmissa. Sumpto impio arbaces cū belli
 scitis prociusq; meritis dona impenderet provinciarū
 presides pronuntiavit babylonius belesus qui futurum
 impium predixerat admonens promissib; prefecturam
 babylonie obtinuit & simul testatus est uotum se belo dū
 indubio res esset fecisse uicto sardanapalo regnaq; tensa

cineres se ex ea babyloniam delaturum: ac pone templum
dei aggerem erecturum: qui ab omnibus perustratem nau-
gumibus conspiceretur: & pertuū monumentū regni assyri-
um deleti hoc petiit suaspore eunucho quodam aquo ar-
gentum aurumq; ad se delation occultum tenuit. Quod
ignorans arbaces existimabat enim omnia igni una cum
sardanapalo absumpta fuisse: deferri babyloniam cineres
permisit: ciuitati immunitate concessa. belesus paratis nau-
gijs una cum cineribus babyloniam uim magnam auri
argentiq; destinauit. Quare ad regem delata iudices eius
crimini datū sunt ex ijs qui una secum fuerant iudices.

Cum belesus factum confiteretur iudices eū capite damnarūt
Rex magni uir animi uolens regni principia humanitate
ac clementia firmiora reddere non solum belesus penam
remisit: sed asportatum aurum argentiq; condonans
praefecturam babyloniorū a principio concessam habere uis-
sit: asserens maiora illius erga se beneficia: q̄ iniurias esse.
hac uulgata clementia non solum beniuolentiā singulorū
sed & gloriam affectus est: consentibus omnibus illum
impio dignum qui ita parceret delinquentibus. Arba-
ces suis bonis ciuibus concessis urbem a solo euerit. Au-
rum argentumq; omne Ham ad multa talenta ex in-
condio effluxerat: detulit in ecabatanam medice urbem
hoc pacto assyriorū impium: quod ad trigesima prolem
anno puenerat annis mille & quadringentis ad medos
transiit. Nunc equum uidetur: quo nil memoratu di-
gnum omittamus de his: qui chaldei apud babylonios
uocabantur referre. Chaldei babyloniorū antiquissimi
eum locum insua repu. quem in egypto sacerdotes obti-
nuere. Ad cultum enim deorū deputati pōmte uitam

An. Mccc. ad medos Asi-
riorū Imperiū.

q̄ sint Chaldei.

philosophantur peritissimi astrologie habiti. Multi diuinatione quadam futura predicebant: ac tum augurijs: cum sacrificijs: cum alijs quibusdam incantationibus & mala auertere ab hominibus: & bona afferre auguria insuper somniaque & prodigia interpretari consueuerunt eorum preterea que ad sacra specularanda pertinent peritissimi. Non enim quæ admodum greci horum omnium doctrinam percipiunt. Nam pueri a patribus progeniem secuti eam duntaxat persequuntur: omni aliarum rerum cura posthabita. Ita tum quia atene ris annis mea doctrina erudimur: cum quia diutius nulla perseverant: doctissimi euadunt. Apud grecos ut plurimum tarde ad persequendum accedunt: paulumque mea immorati ad questum uertuntur. Pauci admodum in ea immorantur perdiscenda lucris gratia ad alia exercitia uersi. Non enim demore imitantur parentum doctrinam sed ipsi sua sponte uarijs studijs prohibito incumbunt. Et enim barbari insuscepto exercitio semper immorantur. Greci uero lucris gratia nouis semper opinionibus incumbentes deque maximis disciplinis inter se altercantes incertos discipulos reddunt: animusque eorum per omnem uitam dubium nulla certa sententia precepta errare compellunt. Ita si quis preclarissimorum philosophorum diligenter sectas exquirat repugnantes admodum: maximisque de rebus inuicem contrarias comperiat. At uero chaldei mundum semper terminum esse aiunt: neque principium habuisse: neque sortitum finem: uniuersorum ordinem: atque ornatum diuina quadam providentia factum: Celestia omnia non casu: aut sua sponte: sed determinato quodam firmoque decursum ruitu iudicasse esse perfecta. Astrologi longa observatione cursum naturarumque diligentissime scrutati multa futura

Grecorum mos in philosophia.

Chaldeorum Sententia in Astrologia.

hominibus predicant. Maximū ē uim ac motum quinque
astroꝝ: quos planete appellantur interpretes illi dicunt
æreus presertim: qui agrestis sacrum dicitur ēē affir-
mant. Clarissimū ē: & cuius maxima sit uirtus: solem
dicunt: reliquos quatuor eo nomine: quo & nostri astro-
logi appellant: martem: uenerem: mercuriū: iouē. Mer-
curios illos propterea uocant: q̄ cum alijs astris haud
quaquā errantibus: sed motum ordinatum habentibus: ipsi
sibi proprium cursum sortiti futura ostendant: tanq̄ deoꝝ
interpretes uoluntatis. Nam cum ortu: cum occasu: tum co-
lore significare recte aduertentibus futura testantur.
Aliqñ nentis quandoq̄ mbris cum estu nō nunq̄ co-
metis solus celum eclipsi hiatu terre: multos deniq̄ si-
gnis que prosunt quædam obstant non solum gentibus ac
locis: sed æregibus & priuatis p̄sonis ostendunt. Sub hoꝝ
cursum ēē astra triginta: que deos consultores appellant
& hoꝝ medietatem: supra reliquam subter terram ferri
tum que apud homines accidunt tum que a celestibus
eueniunt spectantia. Diebus autem decem ex superioribus
unum ad inferiora ueluti astroꝝ angelum. Alterum
rursus ab inferioribus ad supra mitti. Et hunc esse eoꝝ
prescriptum motum circuli sempiterno. Deoꝝ pre-
ceptos duodecim asserunt nūc esse: quoꝝ quilibet men-
sem & unum ex signis zodiaci tribuunt: p̄q̄ ea solem
ac lunam: reliquosq̄ planetas quinque efficere motu
suum. Solem anno: lunam mense propriis cursum
agere: reliquoꝝ planetas quolibet suum motum di-
uersis consummare cum uelocitate: tum tempore hos
aiunt planetas plurimū ad hominū generationem co-
ferre: uel bona: uel mala consequenda: p̄q̄ eoꝝ nām

atq; aspectum maxime cognosci que sint hominibus eue-
tura. Multa quoq; predicere cum alijs cum etiam regibus
presertim alexandro cum esset cum dario pugnaturus: post-
modum antigono: & nicatori seleuco. Predicant etiam
idiotas futura ita euidenter: ut mirum exulta hominū
ingenia esse putetur. Viginis quatuor preterea astrā
preter zodiaci circulum annumerant: quorū duodecim
uersus boream: duodecim adnotum uergant. Et hec
quidem uideri que attribuit uiuentibus: hec nō apparere
& defunctis adesse putant que indices uniuersorū appellant

I s' omnibus inferiorem lunam ferri propius terram dicunt:
que breui tempore efficiat cursum suum non quidem prop-
ter uelocitatem motus: sed propter circuli breuitatem. q̄
ū lumen a sole habeat: q̄ propter terre umbrā obscura-
tur: sentiunt cum grecis. De solis eclipsi uaria sentientes
neq; de ea suam sententiam efferre audent: neq; tempus pre-
dicere. De terra priuatas sententias afferunt: afferentes sca-
te similem: & concanam esse: multa q; de hac deq; reliq;
que morbo sunt persuadere nituntur. De quibus alienū
ab historia est singulatim referre. hoc autem concedunt
omnes chaldeos astrologie ultra ceteros cum diutius in ea
uersati sint: esse putos. Numex annoz: quibus se huius-
modi astroz doctrine uacasse affirmant haud facile
quis crediderit. Nam quadringenta tria annoz mu-
lia annumerant usq; ad alexandri ascensum: ex quo
astroz observationes abse ceptas dicunt. Et de chaldeis
hactenus: nunc eo: unde digressi sumus: redeat oratio.
Q uoniam scriptores plurimi demedoz impio dissentiant
haud abre erit ueritatem historie exquirenti in quibus
differant referre. Erudotus qui xersis tempore uiguit

(Medox Imperium .

(Herodotus xersis ipse .

assyriorum regum qui annis antea quingentis asie impa-
uerant scribit ad medum euerum demitit multo tempo-
re nullum fuisse regem qui omnibus impareret: ciuitates
singulas populari impio usque absque regibus uixisse. Tandem
plures post annos electum a medum regem uisita insignem
nomine cyaxarem qui propinquis populis in medorum
societatem adductis dux omnium creatus est. Tum poste-
ri eius susceptum impium propagarunt usque ad astiagam
quem graeci postea deuicerunt: de quibus nunc pauca
contenti: postmodum suo tempore diligentius trademus
S eundo septimo ac decimo olimpiadis anno factus est
medorum rex cyaxares iuxta erodotum. Ctesias graecus
post erodotum: qui cum artaxerxe aduersus graecos
frem eius militans captus est obsequium medicine an-
nis decem ac septem cum rege summo cum honore fuit
ex annalibus regum in quibus prisca persarum gesta obser-
uata consuetudine scripta erant certam absque computatione
historiam ad graecos attulisse affirmat. Is tradit post de-
letum assyriorum regnum medos impio asie potius fuisse
arbace regnante: qui cum sardanapalum bello uictus
fuit: superasset: regnassetque duo detriginta annis man-
danes filius impium suscepit: qui asie imparit annis
quingenta. antea arbianem Post hunc annis triginta
regnasse psarmonem quingenta antea arbianem
duo exingenti: quadraginta arseum: qui bello maximo
cum cadusis gesto superatus fuit: eius rei causa traditur
fuisse persides peria uir fortitudine ac prudentia
multisque preterea uirtutibus memorabilis. Qui regi appri-
me carus cum magna esset auctoritate apud eos qui
precipui penes regem habebantur ex quodam iudicio

inferius regi cum tribus milibus pedum equitibus mille ad
cadusios aufugit: a quibus susceptus sororem despondit
uni qui ceteris eo tempore potentia prestatat. Cum arge-
apte defecisset suasset cadusios omnibus: ut se inlibera-
tem uendicarent. Dux belli ob uirtutem creatus exera-
tum maximū ad ducenta hominum milia coegit: castrisq;
in finibus cadusiorum positis: arseum medorum ducem se aduer-
sus cum octingentis milibus hominum profectū pugna in-
ta superauit ad quingenta milia interfectis: reliquos ab-
egit extra cadusiorum fines. hanc uictoria insignis a cadu-
sios rex creatus in mediam transiit: omniq; provincia
uastata magnam gloriam assecutus est. Vergens infenuū
cum instaret uite finis: excreatus est successores qui odia
inimicitiarumq; inter cadusios ac medos deleteret: qui pacē
procuaret exilio muldaretur siue progenies sua seu
cadusius eēt. Quia propter cadusios semp hostes medis ex-
citare nunq; illoz regibus subditi usq; ad cyru pstant
regem. Post arsei obitum in medos regressus artines annis
duobus quingenti. Arabanes quadraginta. Post hunc par-
thi amedis deficientes cum patriam urbemq; facis tradi-
dissent magnū bellum inter sacas medosq; quod annis
duobus magnus utrinq; cladibus gestum est: excitauit
pax tandem constituta ut parthi subicerentur medis: sa-
ce mediq; amici sociiq; inuicem ppetuo eēt. Sacax
tunc regina erat mulier zarina nomine. belloz appetens
audacia quoq; ex rebus gestis ceteris feminis inter sacas
nobilior habet ea patria mulieres robustas: que uiros
appetant presertim belli gloria illustres. Fertur hec
cum pulchritudine: cum u consilio prudentiaq; mira-
bilis extitisset: propinquasq; gentes barbaras superbia

Sace
medi

Sacax Regina.

- Sepulchrū.

Pyramis Mirabilis.

{ De India

Indiæ magnitudo.

elatas ac facis impantes expugnasse maioremq̃ eius regionis
partem admiorem traduxisse vitam: multas insup con-
didisse ciuitates: quas reddidisset preceteris uicinis gentibus
feliciores. Post eius obitum memores beneficia eius uirtu-
tisq̃ subditi sepulchrum ei construxere omniumque apud
ip̃os erant magnificentius. Pyramis ea fuit triangularis
cuius latus quodlibet tribus stadiis protendebatur. Mita-
do stadij erat unius uertice martū constructo. Addide-
runt sepulchro auream statuam instar colossi. honores
insup hericof: aliaq̃ ad sepulchri magnitudinē impende-
runt: que suis maioribus consueuerant largiri. Astaba-
ra medoz regē mecbatanis obsecratam defuncto filius
apanda regnum cepit agreas ashiages nominatus. que
agyro regē persay deuicto medoz regnū ad p̃as tran-
siit: de quibus suo loco scribemus. Decassyroꝝ medozq̃
impio deq̃ ijs in quibus dissentiumt scriptores facis dictū
putamus. tunc ad indos eaq̃ que de eis traduntur: tra-
stendum. India in quatuor latera distincta: quod ad
orientem quod ue ad meridiem uenit: magnū mare
cirundat: quod arctos spectat emodon mons ab ea
scythia quam habitant ijs qui appellantur saci diuidit
quartum quod est ad occidentem fluuius indus termi-
nat omnium fere post nulum maxamus. Magnitudinem
indie ab oriente ad occasum scribunt stadiorū uiginti
octo milium: ab septentrione ad meridiem nulum dūm
q̃ triginta. hec tanta indie magnitudo circulo esbui
tropi uidetur subiecta. in multis indio locis aunt
erectum lignum nullam a sole umbram reddere nocte
arctos non uideri uulamis ĩ minime appo arctoz
quo in loco umbras uersus meridiem inclinare dicunt

India multos montes ac magnos continet arboribus omnis generis opultos. Campos insuper plurimos maximosque fructibus uberes egregios pulchritudine. Diuisa est fluminum multitudinem agros plurifariam regantium qua exere bstantia neque prebet fructus. Animantia uarij generis producit preter ceteris magna ac robusta partim terrestria: partim uolantia. Elephantes insuper plurimos maximosque qui lybicos robore excellant. Videntur his quos uenatione abum decipiunt inprelijs multumque ad uictoriam conferunt homines quoque fert proceres ac ualidos & artificios admodum: ut qui aerem purum ducant & aquam bibant salubrem. Terra & domesticis fructibus opulenta est: & uarijs multiplicibusque metallis fecunda. Nascitur in ea ingens argenti aurique uis non parum quoque eris ferrique & auricalchi: multa insuper ad cultum ualiditatemque uite & belli apparatus. Preterea inter alias segetes fit apud indos plurimum milij: ac leguminum: agros aqua fluminum irrigante: orizam quoque & quod appellant bosporum multaque alia ad cibum ualia. Plures insuper fructus animalium nutrimenta: que longum esset recensere. Ob hac causam affirmant nunquam indiam fame: aut rerum impia premi. Nam cum bis annis singulis segetes ferac hunc quidem hieme quo tempore alij risum serunt percipiunt alterum estate cum oriza: sisamus: bosporus: ac milium seruntur quo accidit ut precipua sit apud indos ubertas: cum & sua sponte nascentur fructus: & palustres dulcedine precipua radices magnam copiam uictui hominum prebeant. Omnis enim ferme campestris regio dulcem tum a fluminibus humorem suscipit cum a pluuia: que certo anni tempore fieri estate

¶ H. Indiam nunquam fame premi.

consequit. Sunt radices q̄ palustres esu decocte: sed magnaz
 precipue arundinum dulces. Confert etiam ad indorum
 fertilitatem consuetudo: que in bellis seruatur. Nam
 apud ceteras gentes hostes belloz tempore regiones solan-
 ant uasantes: neq̄ agros coli sūunt. Apud indos uē belli
 tempestate incampus opus rusticum exercent absq̄ cura agri-
 cole procul ab omni discrimine belli: hostes inprelijs mutua-
 cede crassantur. Agriculis nulla irē nocent: sed intactos
 relinquunt tanq̄ communis utilitatis ministros. Neq̄ uē
 hostium agros urunt: neq̄ cedunt arbores. habent insu-
 p̄ indi plura flumina ingentiaq̄ nauigijs apta: que ex-
 fontibus montium ad septentrionē uergentium incampe-
 stra decurrunt hoz p̄multi inuicē coeuntē ingangē
 defluunt. Cuius latitudo stadiorū est triginta. Fortius
 ad septentrione ad meridiem: inq̄ mare oceanum in-
 greditur delapsus uersus orientem p̄ gandarcos: apud
 quos p̄multi sunt maximiq̄ elefantes. Quo accidit
 ut nullus unq̄ eis rex aduena imparit: propinquus
 genibus numerū uimq̄ beluaz utritus. Alexander
 macedo totius asie impium adeptus p̄los gandarcos
 non oppugnavit. Nam cum ad gangem cum exercitu
 puenisset ceteris sibi subditis indis: ut nouit gandan-
 cos quatuor milibus elefantis ad bellum paratos: nequa-
 q̄ eos armis lacefluit. Indus eodem modo quo ganges
 ab arcto incipiens inq̄ oceanū fluens indiam diuidit
 lapsusq̄ p̄ loca patentia augetur pluribus egregijs flumijs
 qui meum decurrunt: quoz precipui: hypanes: hydaspes
 atq̄ acesinus dicuntur. Sunt preter hos haud uulga-
 ria flumina indiam interlabentia: que regiones earū
 ortis uarijsq̄ fructibus uberem reddunt. Cur in india

qu. milibus elefantis.

plura maximaque sunt flumina causas pñ phisicis asse-
runt: indiam fluu humilem eē. scythas uē batrianos
arrianosq; uicinas gentes elatiores. Merito igitur humi-
ditatem ex superioribus locis ad infima fluentem exlures
& aquosiores fluuios reddere. Sed quod accidit inter
ceteros fluuios: quem dicunt fillan est ductu mirabile
D efluens enim a monte eiusdem nominis abrupto: neq;
dicimus alterius fluuii decursu ausus absorbetur abhia-
tu terre. Indiam omnem cum supra modū amplitudino
excedat multo uarietq; incolunt gentes quaz nulla ori-
ginem extra indiam trahit sed omnes indigetes appel-
lantur. nūq̄ externa colonia illuc adiit neq; ipsi ada-
lias gentes misere. Afferunt prius indie homines hip-
pobis quos terra sua sponte produceret pellicibusq; anima-
lium quemadmodum agros pro uestibus ipsi: artesq;
& cetera ad uitam necessaria paulatim ad inuenta ualida-
te homines docente: quibus natura manus loquela &
animi prestantiam ad uimenta uite dedisset. Tradunt
qui prudentiores apud indos fuisse prius temporibus
cum ad huc homines dispersi puicos habitarent uenisse
ad indiam cum exercitu ex occidentali plaga dionysiu
omnemq; pagasse indiam: nullus ad huc preclaris: que
ei obisterent urbibus conditis cum u obingentes eurus
exercitus eius peste interiret ut dux prudens in montes
ex locis planis milites traduxit. Vbi cum uenti frigidi
efflarent & aque potu uerentur: que pira esonabur
manabat a morbo sunt liberati. Locum montanū in quo
exercitus a peste euasit femur appellauit. Unde agros
tradidisse de eo deo posteris ferunt in uisus femore dio-
nysium eē nutritum. Cum multos fructus indos plantare

¶ K. Prudentis ducis remedium
pro militibus.

Diouisy Inſtituta.

Cimbala
Tympana
Tuba

De Hercule.

docuiſſet: & uim quoq; alioꝝq; ad uitam ualium uſum dedit.
¶ Iureſ inſup condidit egregiaſ urbeſ: cogens ex uiliſ in ciuita-
teſ migrare. Deoꝝ quoq; cultum tradidit. Leges ac iudicia
conſtituit. Tandem propter impenſa beneficia rerumq; ua-
riaſ inuentioneſ deus exſtimatus eſt & immortalium ho-
nore potituf. Scribunt etiam mulierũ multitudinem in-
exercitu circũduxit: uſumq; eẽ in acie tympaniſ cymbaliſq;
nũ dum tuba repta. Cum indiſ impaſſet annos duos &
quinquaginta ſeneſ defunduf eſt: cui ſucceſſerunt in-
regno filij ſed paulatim labente ſucceſſoꝝ culpa princi-
patu cum longo tempore poſt regnũ omnino defecuiſſet
ciuitateſ libertatem aſſeruere. heo de diouyſio: deoꝝ
progenitoribuf eiuf abijſ qui indie montana incolunt
traduncur herculem preterea uolunt ad indof accēſſiſſe
claua polleat leoniſ ſicut & greci ferunt ornatũ qui cor-
poriſ robore uirtuteſq; multo ceteroſ homineſ exceſſerit
terre inſup ac mariſ monſtra p̄domuerit. Cum multoſ
copiſſet uxoreſ filioſ plureſ natam unicam genuit filiuf
cum ad etatem pueniſſent omnem diſtribuit indian
regnuſ pro numero filioꝝ conſtitutiſ: filiam abſq; nuptia
reginam fecit. Multaſ preterea ciuitateſ ab eo conditaſ
ſcribunt quaz maximam clariſſimamq; appellauerit
palæothram. In qua edificata ſumptuoſa regia: multoſ
in eam introduxit incolaſ ſepulchriſ etiam flumibufq;
reddidit urbem munitiorem. Et ip̄e quidem herculeſ
cum ciuita migratſet: immortalium honorem conſeci-
tuf eſt. Poſteri eiuf p̄ multa regnanteſ ſecula nul dignũ
memoria geſſerit: neq; exercitu aliquo exora indianam
ducto: neq; colonia ad aliaſ nationeſ miſſa. Multoſ poſt
anniſ plurime ciuitateſ in libertatem ſe uen dicarunt

nationes quaedam regnum usq; ad alexandri aduentū passae sunt. Cum leges apud indos uarię haberentur admiratione tamen digne quę fuerunt apristis eę p̄his edite. Lege eim sanxerunt neminem omnino seruum esse. liberos equo uirū honoresq; haberi omnes: qui assuēteret neq; prestare ceteris: neq; iniuria quęq; afficere. optime ad omnes fortune casus instituisse uitam. Stultum sane uideri: leges equas omnibus positas: fortunas non eque omnibus communes esse. Indorū populū septem tribus est distributus. prima est phoz: qui ceteris nūc pauciores supeminet dignitate. hi ab omni ope immunes neq; seruiunt auiq; neq; impant: recipiuntq; a priuatis & ea quibus sacra diis faciunt & curam habeant defunctorū: tanq; cari diis & que fiant apud mēros p̄cipue norint. Propterea dona plurima honoresq; eis impenduntur. Multū uero pro sunt indorū uite. Nam anni principio una conuenientes siccitates: pluias uentos morbos predicunt ceteraq; quorū cognitio possit utilis esse. Futura enim audientes cum populū tum rex ac uentura declinant mala abominis imminere futuris. Qui p̄his falsa predixerit nullā preterq; q; perpetuo silet penam subit. Secunda tribus est agriculturalium qui multitudine supantes ceteros a bello reliquoq; opere liberi solis agris colendis tempus impatiunt. Nullus hostis eos laceſcit neq; spoliat sed extimans illos in cōmuni utilitate uersari ab omni iniuria abſtanet. Ita solui metu agricole terronēq; libere colentes rerum afferunt. Viuunt autē incampis cum uxore ac liberis: neq; murbes cōmeant. Dant regi omnis enim india subdita est regibus tributū. Nulli priuato licet agros possidere. Preter uero tributū aquarta

(Neminem seruum.)

(Indorū populū. vii. in tribus. est distributus.)

(Secunda Tribus.)

Tertia.

Quarta.

Quinta.

Sexta.

Septima.

De elefantis indiciis.

quoque fructuum partem regibus impendunt. Terciam orbem
conficiunt omnes generis pastores: qui neque incivitatibus
neque nullis morantur: utuntur tabernaculis. Venatu ac
rotibus citas a feris ambusque regiones addunt. hoc exer-
cicio indiam domesticam prestant: multas uariisque cum
bestiis cum ambus sementi agricolis infestis copiosam. Quar-
tum locum artifices tenent quorum pars armis: pars
rusticis instrumentis: alij alijs ualibus rebus fabrican-
dis vacant. hi non solum immunes attributo sunt: sed
frumentum insuper a regia percipiunt. Quinto ordine milites
sed non secundi belli disciplina exercentur. Omnis ea
multitudo armis dedita cum equi elefantibus bello apti
ex regia victum habent. Sextus est ordo ephorum. hi que-
cumque in india aguntur insipientes regi referunt: ubi
rex desit principibus. Septimo in loco exsunt: qui pu-
blicis consilijs prestant: non paucissimi: nobilitate prudentiaque
maxime insignes. Ex his enim ad regum consilia cum ad-
tempu curandam: cum ad res dubias iudicandas adesten-
tur. Duces insuper ex his deliguntur ac principes: has
in partes potestas indie distributa haud quaquam licet
unius ordinis uirum alterius uxorem ducere: neque exer-
citiis mutare. Neque enim fas est militem agrum ole-
re: aut phari artificem. habet india plurimos maxi-
mosque elefantis fortitudine ac magnitudine prestantes.
Cuiusmodi hoc animal non sicut quidam putant promiscue
sed uelut equi: et reliqua quadrupedia. Decimo ac
sexto adminis mensis ut plurimum pariunt: quippe octa-
uo ad decimo. Inicunt ueluti equi parturiunt quem
nutriunt matres annis sex. Vivunt maiori ex parte
etate longiori hominis: qui si maxime senescunt annis

ducentis. Sunt & apud indos statuti principes qui inu-
 rias ab aduenis prohibeant. Siqui eorum infirmetur
 conductus medicus curant: defunctosq; sepeliunt. Corū
 pecunia proximioribus tradita. Iudices causas agnoscūt
 omnes diligenter puniunt. Et de indis hactenus. Nunc
 de scythis: qui sunt indie contermini: dicendū. In olim
 a primordio paruam patriam possidebant. Postmodum
 paulatim per uirtutem & uires aucti cum regiones multas
 sibi subdidissent in magnū impium gloriamq; puenere
 a primum natio iuxta araxim flumen parua nū
 propter ignobilitatem contempta consistit. Nati regē
 quendam bellicosum & militari uirtute precipuum
 agros ampliarunt montanos quidem usq; ad caucasi
 campostres & usq; ad oceanū & meotidam paludem: aliasq;
 loca ad tanaim usq; flumen. Fabulantur scythie natam
 apud eos ex terra uirginem umbilico tenus hominis for-
 ma: reliqua uisere: eam genuisse puez cuius nomen
 fuerit scythia. hunc cum omnium qui ante eum fue-
 rant clarissimus euasisset indicisse populus scythay
 nomen. Inter huius regis posteris extitisse frēs duos si-
 ma uirtute: & unum plutonem: alterum napim appel-
 latos: qui magnis rebus gestis regno inter se diuiso al-
 teros populos plutones alteros napas uocauerunt. horum
 magno post tempore regum progenies uirtute & belli arti-
 bus insignis regiones ultra tanaim usq; ad thraciam
 subiecit. Versus deinde in alteram partem armis ad my-
 lum egypti puenere: redactisq; impotestatem que inter
 medie erant gentibus usq; ad orientis oceanū & a-
 spium mare: paludemq; meotidam impium protende-
 runt. Adfecta uiribus & gens reges habuit memoria

(De Scitis.

(quare scire notati.

. Sac
.. Massagete
.. Arimaspe.

De Amacibus.

dignos: aquibus quidam face hi massagete: alii arimaspe
quidam alio nomine appellati. Sub his regibus exprovinciis
absq; bello subactis colonie deducte sunt: sed due maxime
altera ex assyrijs inter paslagoniam ac pontu posita: ex
medijs altera pontu tanaim flumen cuius populum sauro
matas appellarunt. hi muley post annis imperio lato diffijs
magna ex parte uastata scythia: eam penitus desertam
cultoribus reddidere. Deinceps deficiente scytharum pri
cipatu regnasse feminas dicunt fortitudine corporum
preclaras. In his enim gentibus exercebantur ad belu femine
uiris nihilo uirtute inferiores aquarum muley uirtute
egregijs magne res non tantum in scythia sunt sed in pro
pinquis locis geste. Cyrum quidem persarum regem cu in
genti exercitu scythiam ingressum: scytharum regina pre
lio superatum captumq; cruci affixit. Adeo autem ama
zonum uires claruerunt: ut no solum multas uicinas ge
tes sed magnam europe aspecq; partem subegerint. De
bus posteaq; scribere cepimus: haud absurdum erit que
de illis magis fabulose: q; uere scribuntur referre. Penes
thermodonta fluiuium primo gens amazonu fuit: que
uiris similem bellicis arabum uiribusq; corporis prestatat
eas militari disciplina: & non nullas ex uicinis gentibus
expugnasse. Cuius dem gloria & uiribus ampliatis pro
pinquisq; subactis gentibus filiam genuit quam maris
filiam appellauit. homines ad texturam: muliebriaq;
deputauit exercitia. Lege autem statuit ut solum fe
mine in re militari erudirentur: uiris interdicta esse
arma seruiliaq; officia pmissa. Maribus qui ex eis
nastebantur crura ac brachia debilitabant: quo bello

inuitos fierent.

inutiles fierent feminis dexteram inurebant mammam
 ne pugne impedimento esset. ex quo & Amazonum
 eis est inditum nomen. Regina aprudentia ari mul-
 taris opinione prestans urbem preclaram inostis the-
 modontis quam appellauit themistyrā inq̃ ea regīā
 insignem condidit. Cum in bellis militarem disciplinā
 summo ordine seruaret: primum propinquas omnis gen-
 tes usq̃ ad thanaim flumen suo impio addidit. Inqua-
 dam deinceps pugna cum uiriliter dimicans inter-
 risset filia in regno succedens: p̃q̃ omnia matris uirtu-
 tem imitata gesta eius superauit. Nam uirgines apri-
 mis annis uenationibus exercitans quotidie ad belli mu-
 nia instruxit. Marti quoq̃ ad ianē instituit sacrifi-
 cia: que taurobolium appellauit. Vltorē canaim exer-
 citu traducto omnes eius ore gentes ad thraciam usq̃
 deuicit. In regnū de inde cum multis spolijs reuersa
 magnifica eis deus templa construxit omnium subditorū
 beniuolentiam iusto equoq̃ impio adepta. Tum ad alterā
 fluminis partem uersis armis aste partem usq̃ ad sy-
 riam bello subegit. Post huius obitum propinquior ge-
 nere in regno succedebat iusto imparis ita ut amazo-
 nes magno imperio & gloria potirentur. Mules post
 seculū uulgata earum p̃m̃nem orbem uirtute: heruli
 semeles acioris filio abeuristeo mandatū fuisse tradit
 ut hippolite amazonis baltheum ad se ferret: qua ex re
 illato amazonibus bello: acieq̃ profligato earū exercitu
 uictam hippolitam cum baltheo cepit. quo prelio amazo-
 num est regnum deletum. Barbarus deinde proximas
 gentes contempto amazonum nomine preteritarum
 iniuriarū memore adeo gentem earū continuo bello corinuisse

(quare Amazonas.